МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
XII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ПІДСУМКАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2024 РОКУ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Запоріжжя 2025

УДК [330+336+338+351/354+658.8](043)
Т13

XII Всеукраїнська науково-технічна конференція здобувачів вищої освіти ТДАТУ. Факультет економіки та бізнесу: матеріали XII Всеукр. наук.- техн. конф., 1 - 9 травня 2025 р. - Запоріжжя: ТДАТУ, 2025. - 173 с.

У збірці представлено виклад тез доповідей і повідомлень, поданих на XII Всеукраїнську науково-технічну конференцію здобувачів вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Збірка призначена для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів, фахівців, що працюють за зазначеними напрямами.

Секція 1. Маркетинг
Секція 2. Економіка і бізнес
Секція 3. Фінанси, облік та оподаткування
Секція 4. Менеджмент та публічне адміністрування

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.

Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланнями:

http://elar.tsatu.edu.ua/?locale=uk
Електронний Інституційний репозитарій Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/rada-molodyh-vchenyh-ta-studentiv/
Сторінка Ради молодих учених та здобувачів вищої освіти ТДАТУ

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Валентина Демко

Робоча група:
Секція 1. Кукіна Н. В., к.е.н., доцент, в.о. зав.кафедрою маркетингу ТДАТУ
Секція 2. Болтянська Л. О., к.е.н., доцент, зав.кафедрою економіки і бізнесу ТДАТУ
Секція 3. Яцух О. О., д.е.н., професор, зав.кафедрою фінансів, обліку та оподаткування ТДАТУ
Секція 4. Плотниченко С. Р., к.е.н., доцент, зав.кафедрою менеджменту та публічного адміністрування ТДАТУ

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2025

тенденцій ринку, що сприятиме залученню нових туристів та покращенню економічних показників галузі.

Список використаних джерел

1.Бут Т., Дробаха А., Шувакина К. Аналіз сегментації ринку туристичних послуг України. *Управління змінами та інновації*. 2021.Вип. 1. С. 7-12.

2.Тебенко В. М., Завадських Г. М., Лисак О. І. Інноваційні складові відновлення сфери туризму. *Бізнес-навігатор*. 2022. №3(70). С.70-75. https://doi.org/10.32847/business-navigator.70-13.

3.Погасій С., Писарева І. & Клименко М. Специфіка молоді як сегменту туристського ринку. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-30

4.Demko V. S.[et al.]. Safe Development of the Tourism Industry in the European Space. *RIVAR*. 2023. Vol. 10(29). P. 135-154.

Науковий керівник: *Завадських Г. М., к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

БІЗНЕС-ПЛАН ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Ціль сталого розвитку № 9: Інновації та інфраструктура

Болтянський М. Б. scalegeez99@gmail.com
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Бізнес-план є основним документом, який визначає стратегію розвитку підприємства, його цілі, ресурси та перспективи. У сфері менеджменту він відіграє ключову роль, оскільки допомагає керівникам приймати обґрунтовані рішення, прогнозувати ризики та залучати інвесторів. Грамотно складений бізнес-план дозволяє уникнути багатьох проблем на етапі реалізації проекту та забезпечити його стійке функціонування.

Бізнес-план – це документ, що містить детальний опис бізнес-ідеї, аналіз ринку, фінансовий план, маркетингову стратегію та операційні аспекти діяльності підприємства. Основні розділи бізнес-плану включають:

1. Резюме проекту — це ключовий розділ бізнес-плану, який має надати інвесторам, партнерам, менеджерам чітке уявлення про бізнес-ідею, її цілі та потенційні результати. Цей розділ повинен бути коротким, але інформативним, зокрема містити короткий опис бізнес-ідеї, визначення конкретних цілей, яких планується досягти (доходи, прибуток, розширення на нових ринків), опис головних загроз успіху проекту (конкуренти, законодавчі обмеження, технічні проблеми або економічна нестабільність), базові фінансові прогнози.

2. Опис компанії - цей розділ дає загальну інформацію про підприємство, його місію, структуру управління та організаційну культуру, зокрема: загальна інформація про підприємство, назва компанії, дата заснування, місце реєстрації та офіси, галузь діяльності, форма власності, місія компанії та структуру управління.

3. Аналіз ринку - демонструє ваше розуміння ринкових умов, аналізує конкурентне середовище та оцінює попит і пропозицію.

4. Маркетингова стратегія. У цьому розділі детально описується, як планується просувати продукт або послугу: способи просування - соцмережі, реклама, PR, контент-маркетинг, інструменти для залучення клієнтів - SEO, PPC, email-маркетинг; цільова аудиторія - вік, стать, доходи, інтереси; цінова стратегія - проникнення на ринок, преміальна стратегія.

5. Операційний план - цей розділ детально описує виробничі процеси, які забезпечують реалізацію проекту, характеристику необхідних ресурсів: людські, фінансові, матеріальні та логістичні процеси з постачальниками та доставки продуту клієнтам.

6. Фінансовий план — це один із найважливіших розділів, який допомагає оцінити економічну доцільність проекту, він включає прогноз доходів і витрат- продаж продуктів, послуг, орендна плата, зарплати, маркетинг, бюджет проекту, загальна сума інвестицій, розподіл коштів за напрямками (розробка, маркетинг, виробництво), розрахунок прибутковості через показники прибутковості: NPV (чиста приведена вартість), IRR (внутрішня норма прибутковості), термін окупності, прогноз прибутку за перший, другий та третій рік.

7. Оцінка ризиків - аналізує потенційні загрози для проекту та пропонує стратегії їх мінімізації.

Бізнес-план є ключовим інструментом у менеджменті, який допомагає визначити стратегічні цілі та шляхи їх досягнення. Він надає чітку дорожню карту для керівництва, сприяє ефективному розподілу ресурсів та зменшенню невизначеності. Бізнес-план також є інструментом комунікації між командою, інвесторами та партнерами. Він дозволяє оцінити фінансову доцільність проекту, ідентифікувати ризики та розробити заходи для їх мінімізації. Крім того, бізнес-план забезпечує контроль за реалізацією стратегії, дозволяючи коригувати дії на основі фактичних результатів. Це не лише документ, а й інструмент управління, який підвищує ефективність прийняття рішень.

Управління підприємством без чіткого бізнес-плану може призвести до фінансових втрат, неефективного розподілу ресурсів і проблем із залученням капіталу.

Розробка бізнес-плану — це систематичний процес, який включає кілька ключових етапів.

Перший етап —аналіз ідеї та формулювання мети. На цьому етапі визначається суть бізнес-ідеї, її унікальність та потенційна цінність для ринку. Важливо чітко сформулювати цілі проекту: фінансові, ринкові або стратегічні.

Другий етап —дослідження ринку. Проводиться аналіз конкурентного середовища, оцінка попиту та пропозиції, визначення цільової аудиторії. Цей етап допомагає зрозуміти, чи є на ринку місце для вашого продукту або послуги.

Третій етап — розробка маркетингової стратегії. Тут визначаються способи просування продукту, цінова політика, канали збуту та методи залучення клієнтів. Успіх проекту значною мірою залежить від правильної стратегії маркетингу.

Четвертий етап —операційне планування. Описуються внутрішні процеси: виробництво, логістика, управління ресурсами. Важливо визначити необхідні ресурси (людські, фінансові, матеріальні) та розробити оптимальну структуру управління.

П’ятий етап — фінансове моделювання. Створюється бюджет проекту, прогнозуються доходи та витрати, розраховуються показники прибутковості (NPV, IRR, термін окупності). Цей етап допомагає оцінити економічну доцільність проекту.

Шостий етап —оцінка ризиків. Аналізуються потенційні загрози та розробляються заходи для їх мінімізації. Це дозволяє підвищити стійкість проекту.

Останній етап — підготовка документа. Усі дані консолідуються в єдиний текстовий документ, який має бути логічним, зрозумілим і переконливим для інвесторів та партнерів.

Кожен етап потребує уваги та детального аналізу, щоб забезпечити успішну реалізацію проекту.

Бізнес-план може використовуватися як для запуску нового проекту, так і для розвитку вже існуючого бізнесу. Наприклад, у малому бізнесі він допомагає підприємцям отримати кредити, залучити інвесторів і структурувати процеси. У великих компаніях бізнес-план є основою для стратегічного управління та визначення довгострокових перспектив розвитку.

Бізнес-плани поділяються на кілька видів, кожен з яких має свої особливості та призначення. Основні види бізнес-планів включають внутрішній, зовнішній, стратегічний, оперативний, інвестиційний та маркетинговий.

1. Внутрішній бізнес-план.

Цей план створюється для внутрішнього використання керівництвом компанії. Його мета — надати чіткий огляд стратегічних цілей, операційних процесів та фінансових

прогнозів. Внутрішній бізнес-план допомагає управляти ресурсами, контролювати виконання завдань та оцінювати результативність. Він є інструментом для прийняття управлінських рішень.

2. Зовнішній бізнес-план створюється для інвесторів, кредиторів або партнерів. Його основна мета — переконати третіх осіб у перспективності проекту та доцільності інвестицій. Такий план містить детальний аналіз ринку, фінансові прогнози та опис конкурентних переваг. Він повинен бути переконливим і професійно оформленим.

3. Стратегічний план охоплює довгострокові цілі та напрямки розвитку компанії. Він формує загальну візію бізнесу, визначає ключові стратегічні завдання та способи їх досягнення. Цей план допомагає компанії адаптуватися до змін у ринковому середовищі та забезпечує її стале зростання.

4. Оперативний план фокусується на короткострокових завданнях та щоденній діяльності компанії. Він детально описує виробничі процеси, логістику, управління персоналом та інші операційні аспекти. Цей план є практичним інструментом для реалізації стратегічних цілей.

5. Інвестиційний план розробляється для привернення інвестицій або кредитування. Він містить детальний опис проекту, його фінансові показники, аналіз ризиків та потенційну віддачу. Особлива увага приділяється обґрунтуванню економічної доцільності інвестицій.

6. Маркетинговий план спеціалізується на просуванні продукту або послуги. Він описує цільову аудиторію, канали збуту, цінову стратегію та методи реклами. Цей план є частиною загального бізнес-плану, але може бути розроблений окремо для конкретних маркетингових кампаній.

Кожен вид бізнес-плану має своє призначення та аудиторію. Їх вибір залежить від цілей проекту та контексту його реалізації. Успішне поєднання різних типів планів забезпечує комплексний підхід до управління бізнесом.

Таким чином, бізнес-план – це необхідний інструмент у сфері менеджменту, який дозволяє ефективно організувати підприємницьку діяльність, оцінити її перспективи та мінімізувати ризики. Його розробка потребує ретельного аналізу, чіткого структурування та вміння прогнозувати майбутні виклики. Складений бізнес-план є запорукою успіху підприємства та його стабільного розвитку в умовах конкуренції. Крім того, наявність чітко визначеного бізнес-плану сприяє зміцненню довіри з боку інвесторів, фінансових установ та партнерів, що є важливим фактором для подальшого розширення бізнесу та його успішної діяльності на ринку.

Список використаних джерел

1. Болтянська Л. О., Тебенко В. М. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації. *Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)*. 2017. С. 20-27

2. Болтянська Л. О., Андрєєва Л. О., Лисак О. І. Вибір ідеї та фінансування стартапів *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2021. № 1(43). С. 5-12. https://doi.org/10.31388/2519-884X-2021-43-5-11.

3. Болтянська Л. О., Лисак О. І. Практичні аспекти бізнес-проектування в повоєний період. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2023. № 3(49). С.122-135 https://doi.org/10.31388/2519-884X-2023-49-122-134.

4. Європейські стандарти бізнес-планування : навч. посібник / О. В. Димченко та ін. *Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова*. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 143 с.

5. Должанський І., Загорна Т. Бізнес-план. Технологія розробки. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 384 с.

Науковий керівник: *Болтянська Л. О., доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного*